

PRENUMERATA

kwartalna:

w kraju . . . . . 15 złotych;
za granicą . . . . . 20 złotych;

Numer ten kosztuje
1 złoty.

Konto pocztowe czekowe
Nr. 730.

MONITOR POLSKI

DZIENNIK URZĘDOWY RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

WYCHODZI CODZIENNIE Z WYJĄTKIEM NIEDZIEL I ŚWIĄT.

OGŁOSZENIA:

Cena za wiersz 1 m/m. szpalty
redakcyjnej po tekście 65 groszy.
Cena za wiersz 1 m/m. szpalty
ogłoszeniowej 60 gr.

Tabelaryczne i cyfrowe 95 gr.
Ogłoszenia o zagubionych doku-
mentach 18 groszy za wyraz.
Każde ogłoszenie najmniej
1 złoty.

Za terminowy druk ogłoszeń
Wydawnictwo nie odpowiada.
Osobom i firmom prywatnym
kredytu na ogłoszenia i prenu-
meratę Wydawnictwo nie
udziela.

Dyrekcja i Administracja Wydawnictwa: Ul. Królewska Nr. 5. Telefon: Centrala P. A. T. — 552-80. Redakcja i ekspedycja: Ul. Miodowa Nr. 22.
Telef. redakcji 11-44-05. Telef. ekspedycji 11-75-28. Kasa czynna od godz. 8 i pół do 1 popoł., w soboty do godz. 12 w poł.

TREŚĆ DZIAŁU URZĘDOWEGO:

Zarządzenia Władz Naczelnych:

Poz. 138. Obwieszczenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 4 maja 1932 r. w sprawie podania o nadanie umowy zbiorowej z dnia 26 lutego 1932 r. mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich przedsiębiorstw przemysłu graficznego na obszarze województwa poznańskiego.

Poz. 139. Załączniki do rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 30 kwietnia 1932 roku o trybie postępowania przy wywozie za zwrotem cła bekonów, szynek, niektórych przetworów mięsnych oraz mięsa wieprzowego, wołowego, cielęcego i baraniego.

WYSZEDŁ Z DRUKU NR. 39 DZIENNIKA USTAW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ Z DNIA 11 MAJA 1932 R., ZAWIERAJĄCY TREŚĆ NASTĘPUJĄCĄ:

USTAWA:

Poz. 399 — z dnia 17 marca 1932 r. w sprawie zmiany ustawy z dnia 18 lipca 1924 r. o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia.

KONWENCJE:

Poz. 400 — międzynarodowa, dotycząca utworzenia w Paryżu Międzynarodowego Urzędu Chemii, podpisana w Paryżu dnia 29 października 1927 r.

Poz. 401 — Oświadczenie rządowe z dnia 17 lutego 1932 r. w sprawie złożenia przez Polskę oraz inne Państwa dokumentów ratyfikacyjnych konwencji międzynarodowej, dotyczącej utworzenia w Paryżu Międzynarodowego Urzędu Chemii, wraz z regulaminem tego Urzędu, podpisanych w Paryżu dnia 29 października 1927 r.

Poz. 402 — dotycząca eksploatacji linii regularnej komunikacji lotniczej między Polską a Grecją, podpisana w Atenach dnia 22 kwietnia 1931 r.

Poz. 403 — Oświadczenie rządowe z dnia 4 kwietnia 1932 r. w sprawie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych podpisanej w Atenach dnia 22 kwietnia 1931 r. konwencji między Polską a Grecją, dotyczącej eksploatacji linii regularnej komunikacji lotniczej.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW:

Poz. 404 — z dnia 27 kwietnia 1932 r. w sprawie obniżenia kar za zwłokę od zaległych należności Skarbu Państwa, powstałych w związku z przebudową ustroju rolnego.

DZIAŁ URZĘDOWY.

Zarządzenia Władz Naczelnych.

138.

OBWIESZCZENIE

MINISTRA PRACY I OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 4 maja 1932 r.

w sprawie podania o nadanie umowy zbiorowej z dnia 26 lutego 1932 r. mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich przedsiębiorstw przemysłu graficznego na obszarze województwa poznańskiego.

Korporacja Zakładów Graficznych i Wydawniczych na Województwo Poznańskie, Związek Zawodowy Drukarzy i Pokrewnych Zawodów

w Polsce, Oddział Poznański, Polski Związek Zawodowy Drukarzy i Pokrewnych Zawodów na Polskę, Związek Zawodowy Litografów, Chemigrafów i Pokrewnych Zawodów w Polsce, Oddział w Poznaniu, oraz Związek Drukarzy Niemieckich w Polsce — Verband Deutscher Buchdrucker in der Republik Polen wniosły do Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej w myśl § 2 rozporządzenia z dnia 23 grudnia 1915 r. (Dz. Ust. Rzeszy Niem. str. 1456) podanie o nadanie mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich przedsiębiorstw przemysłu graficznego na obszarze województwa poznańskiego umowie zbiorowej, zawartej w dniu 26 lutego 1932 r. pomiędzy Korporacją Zakładów Graficznych i Wydawniczych na Województwo Poznańskie z jednej strony a Związkiem Zawodowym Drukarzy i Pokrewnych Zawodów w Polsce, Oddział Poznański, Polskim Związkiem Zawodowym Drukarzy i Pokrewnych Zawodów na Rzeczpospolitą Polską, Związkiem Litografów, Chemigrafów i Pokrewnych Zawodów w Polsce, Oddział Poznański oraz Związkiem Drukarzy Niemieckich w Polsce — Verband Deutscher Buchdrucker in der Republik Polen z drugiej strony.

Tekst umowy podany jest poniżej.

Sprzeciwu w sprawie nadania umowie mocy powszechnie obowiązującej wnieść można do Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej w ciągu dni 14 od ogłoszenia niniejszego obwieszczenia.

Minister Pracy i Opieki Społecznej:

(—) Dr. St. Hubicki.

Załącznik do obwieszczenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 4 maja 1932 r. poz. 138.

UMOWA ZBIOROWA.

Pomiędzy Korporacją Zakładów Graficznych i Wydawniczych na Województwo Poznańskie z jednej strony a zrzeszeniami:

1. Związek Zawodowy Drukarzy i Pokrewnych Zawodów w Polsce, Oddział Poznański,
2. Polski Związek Zawodowy Drukarzy i Pokrewnych Zawodów na Rzeczpospolitą Polską,
3. Związek Litografów, Chemigrafów i Pokr. Zawod. w Polsce, Oddział Poznań,
4. Verband Deutscher Buchdrucker in der Republik Polen (Związek Drukarzy Niemieckich w Polsce)

z drugiej strony, zawiera się następującą umowę.

Par. 1.

Zakres ważności.

Niniejsza umowa zbiorowa obowiązuje wszystkich pracodawców i wszystkich pracobiorców przemysłu graficznego na terenie Województwa Poznańskiego.

Par. 2.

Czas pracy

i obowiązkowe przerwy reguluje się w myśl ustawy z dnia 18 grudnia 1919 roku.

1. Godzinyienne liczy się od 6 rano do 10 wieczorem, wszystkie inne jako nocne.

2. Godziny rozpoczynania i kończenia pracy, jak również czas przerwy obiadowej oznacza Zarząd każdego zakładu w porozumieniu z pracownikami tegoż zakładu.

3. Przerwa obiadowa we wszystkich dniach tygodnia powinna być o jednym czasie. W razie zmiany przerwy obiadowej bez uprzedniego 24-godzinnego zapowiedzenia płaci zakład odszkodowanie w wysokości jednogodzinnego zarobku za stracony obiad.

Par. 3.

Place.

1. Pracowników wykwalifikowanych dzieli się na cztery kategorie, których stawki zarobkowe wynoszą dla składaczy ręcznych i maszynistów drukarskich:

- a) w 1 roku po wyuczeniu 49,68 zł tygodniowo, czyli na godzinę 108 groszy
- b) w 2 i 3 roku po wyuczeniu 64,40 zł tygodniowo, czyli na godzinę 140 groszy,
- c) w 4 i 5 roku po wyuczeniu 68,08 zł tygodniowo, czyli na godzinę 148 groszy
- d) po 5 roku po wyuczeniu 74,52 zł tygodniowo, czyli na godzinę 162 grosze.

Z powodu zmiany kategorii z określenia wieku pracownika na określenie długości czasu pracy, nie można pracownikom, pobierającym już taryfę wyższą (np. 2-gą lub 3-cią) takowej zniżyć.

Poza pracą na tygodniówkę dozwolona jest także praca akordowa przy zestawach tekstowych ręcznych i linotypowych. Cena za 1000 liter ręcznych wynosi 1,57 zł (Petit, Borgis, Korpus); po obniżce taryfy od dnia 4.3. 1932 r. cena ta obniża się także na 1,41 zł z tem, że składający na akord otrzymują również zapłatę za święto. Do obliczenia wynagrodzenia za dzień świąteczny służyć będzie przeciętny jednodniowy zarobek danego składacza akordowego z ostatnich 4 tygodni, poprzedzających święto. Maksimum wynagrodzenia za święto nie może przekraczać zapłaty, jaka obowiązuje danego pracownika w płacy tygodniowej.

2. Stereotypy-drukarze, zajęci stale w stereotypii przy odlewaniu płyt okrągłych i płaskich, otrzymują 10% ponad stawki zasadnicze (minimum) składacza ręcznego, wymienione pod nr. 1.

3. Korektorzy otrzymują 5% ponad minimum, o ile są wyuczonymi drukarzami.

4. Oddziałowi otrzymują 15% ponad minimum.

5. Metrampaże pism codziennych otrzymują 15% ponad minimum.

6. Składacze przy maszynach wszelkich systemów, o ile stale przy maszynach pracują, otrzymują 20% ponad minimum.

7. Maszynista, pracujący przy maszynie rotacyjnej, otrzymuje 10%, przy maszynie z aparatem do samonakładania 5% ponad minimum.

8. Maszynista offsetowy i rotacyjny rotograwurowy otrzymuje 20% ponad minimum.

9. Minimum litografów, kamieniodrukarzy, chemigrafów i rotograwurzystów (trawiarzy i fotografów) wynosi 15% ponad stawki kategorii a), b), c) i d).

10. Minimum introligatorów wynosi 10%, mniej od kategorii a), b), c) i d).

11. Nakładaczkami otrzymują:

- a) po pół roku 9,20 zł tygodniowo, czyli na godzinę 20 groszy,
- b) po jednym roku 14,26 zł tygodniowo, czyli na godzinę 31 groszy,
- c) po trzech latach 20,70 zł tygodniowo, czyli na godzinę 45 groszy,
- d) po pięciu latach 27,14 zł tygodniowo, czyli na godzinę 59 groszy.

Pracownicy introligatorni i innych oddziałów według ogólnej taryfy dla przemysłu i handlu Związku Pracodawców na Województwo Poznańskie z tem, że zapłatę za święta otrzymują narówni z innymi pracownikami zawodu graficznego w myśl par. 3 p-kt 18—25.

12. Uczniowie otrzymują:

- a) w 1 roku 7,82 zł tygodniowo, czyli na godzinę 17 groszy,
- b) w 2 roku 8,74 zł tygodniowo, czyli na godzinę 19 groszy,
- c) w 3 roku 10,12 zł tygodniowo, czyli na godzinę 22 grosze,

d) w 4 roku 12,88 zł tygodniowo, czyli na godzinę 28 groszy.

13. Praca nocna kosztuje 25% więcej od stawek minimalnych i obowiązuje do 40 godzin w tygodniu.

14. W miastach ponad 100.000 mieszkańców obowiązuje pełna taryfa; poniżej 100.000 do 50.000 mieszkańców 5% mniej; poniżej 50.000 mieszkańców 10% mniej.

15. Zwyżkę oraz zniżkę płacy dla pracowników przemysłu graficznego normuje Komisja Cennikowa, w której skład wchodzi trzech przedstawicieli pracodawców i trzech przedstawicieli pracobiorców. Regulacja płac następuje każdorazowo przy osiągnięciu różnic kosztów utrzymania o sumarycznie 5% wwyż lub wniżej od ostatniej zmiany, i to w myśl orzeczeń Komisji Statystycznej przy Magistracie miasta Poznania dla badania kosztów utrzymania. Zastosowuje się ją po dwu tygodniach po pierwszym, rozpoczynając pełnym tygodniem.

16. Zniżka lub zwyżka nie obowiązuje wstecz.

17. Płaci się jedynie faktycznie przepracowany czas pracy. Przy obliczaniu płacy za godzinę należy dzielić pensję przez 46 godzin tygodniowych, pracę w nocy przez 40 godzin.

18. Za święta uważa się wszystkie święta urzędowe, które są płatne jak dzień pracy.

19. Święta nie są płatne w pierwszym tygodniu po rozpoczęciu stosunku pracy w danym zakładzie.

20. Wynagrodzenie za święto oblicza się procentualnie w stosunku do przepracowanego czasu, jeżeli w pozostałe dni tygodnia danego nie przepracowano pełnego czasu pracy.

21. Wszelkie przepisy, dotyczące opłaty świąt, stosuje się do dorywczo zatrudnionych tylko wtedy, jeśli święta poprzedzało zatrudnienie conajmniej 46 godzin pracy.

22. Niestawienie się do pracy bez względu na powód przed lub po święcie powoduje utratę wszelkiego wynagrodzenia za święto. Kto w tygodniu świątecznym wogóle nie jest czynnym, nie może rościć sobie prawa do wynagrodzenia za święto.

23. Jeśli pracobiorca zachorował w tygodniu świątecznym, przepracowawszy jeden dzień lub więcej po owym święcie, natenczas przysługuje mu prawo do zapłaty pełnej za święto lub święta.

24. Czas uroczystości, ustanowionych przez Zarząd zakładu, jest płatny.

25. Praca w dzień wigilijny trwa 6 godzin.

26. Za zmuszony przez pracownika czas pracy skutkiem wezwania na terminy przez władze wojskowe oraz w sprawach opiekuńczych strącać z pensji nie można.

W razie nagłego zachorowania nie potrąca się pracownikowi z pensji, o ile zmuda nie przekraczała 2 godzin zabiegu u lekarza.

27. Wypłaty tygodniowe uskutecznią się w sobotę za ubiegły tydzień od piątku rana do czwartku wieczora. Zmiany w poszczególnych zakładach są dopuszczalne tylko w porozumieniu z pracownikami.

28. Jeżeli w dzień wypłaty przypada święto, należy wypłatę uskutecznić w dzień roboczy, poprzedzający święto.

29. Wypłata winna się odbywać w czasie pracy.

Par. 4.

Nadgodziny.

Nadgodziny uregulowane są przepisami ustawy.

Par. 5.

Przyjęcie i zwolnienie pracowników.

Przyjęcie i zwolnienie pracownika reguluje ustawa.

Par. 6.

Urlopy reguluje się w myśl ustawy.

Par. 7.

Zapotrzebowanie pracowników.

Zapotrzebowanie pracowników należy uskutecznić w Państwowym Urzędzie Pośrednictwa Pracy przez Społeczne Biuro Pośrednictwa Pracy przy Związkach Zawodowych, uwzględniając w pierwszym rzędzie członków organizacji, które niniejszą umowę podpisały.

Par. 8.

Przepisy dla składaczy maszynowych.

1. Składacze maszynowi są zobowiązani kształcić przekazanych im uczniów przy wszelkich

czynnościach, dotyczących maszyny do składania.

2. Uczniem przy maszynie do składania może być uczeń drukarski w 4 roku nauki lub wykwalifikowany pomocnik drukarski.

3. Przy wyuczaniu na składaczy maszynowych uwzględnia się w pierwszym rzędzie personel własnego zakładu.

4. Nauka składacza maszynowego trwa 13 tygodni, 26 tygodni zaś, jeżeli tenże pracuje przy maszynie tylko połowę dni.

5. Przez czas nauki płaci zakład przyuczającemu się pomocnikowi minimum ręcznych składaczy.

6. Minimum zestawu maszynowego wynosi dla linotypistów i monotypistów 6.000 liter za płatną godzinę, dla typografistów 4.500 liter.

7. Składacz maszynowy może być zatrudniony jako składacz ręczny, jeśli zajdą większe przeszkody, których sam nie jest w możności usunąć lub też w braku rękopisu i otrzymuje płacę składacza ręcznego.

8. Metal, potrzebny składaczowi maszynowemu, należy mu dostarczyć w stanie czyszczonym i suchym.

9. Każdą zmianę obowiązuje dziennie 1/2 godzinne czyszczenie i oliwienie odpowiednich części maszyny, oprócz czyszczenia ogólnego raz w tygodniu. Matryce i magazyn powinny być czyszczone przynajmniej raz w miesiącu. Czyszczenia te odbywają się w czasie pracy.

10. Wszelkie przepisy co do stosunków ogólnych obowiązują także składaczy maszynowych.

Par. 9.

Przepisy dla maszynistów.

1. Maszynista, pracujący przy maszynie rotacyjnej, w razie braku pracy przy tejże może być zatrudniony również przy maszynie płaskiej lub przy stereotypji z płacą odnośnych stawek.

2. Każdy maszynista zobowiązany jest, w razie nagłej potrzeby, do osobistego nakładania jako też do wyuczenia ucznia względnie nakładaczki tejże czynności.

Par. 10.

Przepisy dla uczniów.

1. Kandydaci winni ukończyć conajmniej szkołę powszechną (7 klas).

2. Przy przyjmowaniu uczniów winno się założyć przepisom w przedmiocie pracy młodocianych według ustawy z dnia 2 lipca 1924 roku.

3. Nauka trwa 4 lata.

4. Stosunek liczebny zatrudnionych uczniów do wykwalifikowanych pracowników reguluje rozporządzenie Wojewody.

5. Każdy uczeń w przemyśle poligraficznym musi być zarejestrowany w biurze Korporacji Zakładów Graficznych i Wydawniczych na Województwo Poznańskie.

6. Wszelkich uczniów niezarejestrowanych zwalnia się z dniem wejścia w życie niniejszej umowy.

7. O ile w którymkolwiek zakładzie okazałby się teraz nadmiar zarejestrowanych uczniów, odnośni pracodawcy w porozumieniu z Korporacją Zakładów Graficznych dołożą starań, by tych nadliczbowych umieścić w zakładzie, gdzie liczba uczniów nie dochodzi do normy przewidzianej (par. 10 p. 4 niniejszej umowy).

8. Na okres jednego roku wstrzymuje się przyjmowanie uczniów.

9. Uczniów wolno zatrudniać tylko w zakładach, w których stanowisko właściciela lub kierownika zajmuje fachowiec z przynajmniej 10-letnią praktyką.

10. Pomocnicy, którzy po roku 1928 ukończyli naukę, a nie posiadają świadectwa egzaminu, wystawionego przez Korporację, nie mogą być zaliczeni w poczet pracowników wykwalifikowanych, według których liczby normuje się w zakładzie ilość uczniów.

Par. 11.

Przepisy ogólne.

1. Pracy składacza ręcznego lub maszynowego, maszynisty drukarskiego, dalej prac w zawodach pokrewnych (t. j. offsetu, litografji, rotografury i t. p.), wykonywanych w myśl dotychczasowych zwyczajów przez wykwalifikowanych pracowników i uczniów zarejestrowanych, nie wolno wykonywać siłom pomocniczym.

2. Pracownik jest obowiązany do punktualnego rozpoczęcia pracy, t. j. na oznaczonej godzinie

być gotowym na miejscu i aż do ukończenia czasu pracy być czynnym.

3. W czasie pracy nie wolno w zakładach przyjmować odwiedzin. Nagłe i ważne porozumienie się z osobami, nie należącymi do współpracowników danego zakładu, powinno być załatwione w miejscu, oznaczonym przez Zakład.

4. Pracobiorcom nie wolno w jakibądź sposób wywierać wpływu na prace autorskie. Oddane składaczowi rękopisy muszą być bez oporu i krytyki złożone.

5. Za szkody, powstałe zakładowi z zaniedbania pracownika, odpowiada każdy osobiście.

6. Używanie napojów alkoholowych w zakładach jest wzbronione. Przybycie do pracy w stanie nietrzeźwym powoduje upomnienie. W razie powtórnego przyścia w stanie nietrzeźwym nastąpić może natychmiastowe zwolnienie z winy pracobiorcy.

Par. 12.

Warunki higieniczne w zakładach

są uregulowane rozporządzeniami ustaw państwowych.

W każdym zakładzie winny być dostarczone pracującym czyste ręczniki.

Par. 13.

Umowy indywidualne.

Wszelkie indywidualne umowy, zawarte z pracownikami na gorszych warunkach, aniżeli to przewiduje niniejsza umowa, są nieważne.

Par. 14.

Czas trwania umowy.

Umowa niniejsza obowiązuje na czas nieokreślony z obopólnym trzymiesięcznym wypowiedzeniem.

Taryfa płacy będzie regulowana podług par. 3 punkt 15.

Poznań, dnia 26 lutego 1932 r.

Za Korporację Zakładów Graficznych i Wydawniczych na Województwo Poznańskie:

(—) Edward Pawłowski.

Za Związek Zawodowy Drukarzy i pokrewnych zawodów w Polsce, Oddział Poznański:

(—) W. Chałupka,

(—) E. Palczewski,

(—) R. Marciniowski,

(—) Fr. Paszke.

pieczęć Związku.

Za Polski Związek Zawodowy Drukarzy i Pokrewnych zawodów na Rzeczpospolitą Polską:

(—) Jan Przybylski,

(—) St. Genralczyk,

(—) Szczepaniak.

pieczęć Związku.

Za Związek Litografów, Chemigrafów i Pokrewnych Zaw. w Polsce, Oddział Poznań:

(—) Adamski,

(—) W. Kaniewski.

pieczęć Związku.

Za Verband Deutscher Buchdrucker in der Republik Polen (Związek Drukarzy Niemieckich w Polsce):

(—) R. Wiesner.

pieczęć Związku.

—oOo—